

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Marcelou Uhříčkovou ve věci

žalobce: **K. G.**, narozený X
státní příslušnost Tuniská republika
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Václavkem
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlem Hradčanské náměstí 5, 118 00 Praha 1

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 10. 11. 2022, č. j. 307885-2/2022-VO,

takto:

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2022, č. j. 307885-2/2022-VO, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce.**

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce dne 12. 7. 2022 požádal na Velvyslanectví České republiky v Tunisu (dále jen „Velvyslanectví“) o udělení krátkodobého schengenského víza. Velvyslanectví jeho žádost dne 26. 8. 2022 zamítlo s odůvodněním, že se žalobce dopustil obcházení zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť účelově uzavřel manželství.
2. Na základě žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza žalovaný vydal rozhodnutí ze dne 10. 11. 2022, č. j. 307885-2/2022-VO (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž konstatoval, že rozhodnutí Velvyslanectví o zamítnutí žádosti žalobce o krátkodobé vízum je v souladu s § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců.

Obsah žaloby

3. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou dne 9. 1. 2023, domáhá zrušení napadeného rozhodnutí. Uvádí, že předložil důkazy o konverzaci mezi ním a jeho manželkou, svědčící o dlouhodobém a hlubokém partnerském vztahu, i důkazy o znalosti společného jazyka. Žalovaný ignoroval skutečnost, že nabídku k sňatku učinila jeho manželka, přestože na ni žalobce upozorňoval v žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza. Jakákoliv účelovost jednání žalobce tak byla vyloučena. Protože se žalobce s touto stěžejní skutečností nevypořádal a ani ji nezmínil v napadeném rozhodnutí, je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné. Žalovaný navíc uváděl v napadeném rozhodnutí pouze skutečnosti jdoucí k tíži žalobce, aniž přihlédl ke skutečnostem svědčícím ve prospěch žalobce a jeho manželky (vyjma poznámky týkající se znalosti českého jazyka žalobce, kterou však posoudil jako nedostatečnou). Bez bližšího zkoumání předložených důkazů žalovaný uzavřel, že na straně žalobce neexistovala indikativní kritéria, která by poukazovala na nepravděpodobnost zneužití práv.
4. Žalovaný též dával žalobci k tíži to, že se jednalo již o jeho šestou žádost o vízum. Žalobci však s ohledem na jeho dosavadní marné snažení o získání víza nezbývalo nic jiného, než o vízum požádat znovu. Žalobce dosud nebyl zastoupen advokátem, což mu nelze dávat k tíži, stejně jako mu nelze dávat k tíži, že proti některým zamítavým rozhodnutím nebrojil a podal opakovanou žádost. Ve snaze vyhnout se případným výtkám ohledně neznalosti společného jazyka, žalobce požádal o provedení pohovoru v češtině, kterou se žalobce stále učí. Žalovaný pak žalobci vytýkal, že se veškerá konverzace „točila“ kolem udělení víza. Žalobce se však pouze snažil co nejpřesněji odpovědět na položené otázky. Účelovost sňatku z jeho odpovědí nelze vyvozovat. Vzhledem k tomu, že žalobci dosud nebylo uděleno vízum, bylo zřejmé, že důvodem nemožnosti společného soužití bylo neudělení víza a současné odkázání manželky na plánování cest do Tuniska dle možnosti čerpání dovolené v jejím zaměstnání. Případné nesrovnalosti v pohovoru bylo možné vyjasnit za přítomnosti tlumočníka. Žalobce však nabyl nesprávného dojmu, že vedení pohovoru s tlumočníkem mu bude dáváno k tíži, proto o něj nepožádal. Namísto toho mu pak byly vytýkány nesrovnalosti či nepřesnosti spočívající v úrovni jeho znalosti češtiny.
5. Žalovaný též nedostatečně posoudil, zda by žalobce dostal bez problému pobytové oprávnění sám, a nijak nezohlednil snahu žalobce o vylepšení jeho postavení na trhu práce tím, že absolvoval kadeřnický kurz. Nic špatného žalobce nespátřuje na tom, že jej jeho manželka v minulosti finančně podpořila, neboť vzájemná finanční podpora je na svobodné vůli manželů. Navíc i žalobce svou manželku finančně podpořil částkou 17 500 Kč, kterou použila na vycestování za žalobcem. Dlouhodobost vztahu žalovaný nesprávně posoudil, přičemž zcela ignoroval nemožnost doložení komunikace mezi žalobcem a jeho manželkou od roku 2018 (žalobce měl nehodu, při které přišel o mobilní telefon, a jeho manželka si mobil vyměnila). Žalobce nadto doložil četnou současnou komunikaci. Žalobce též zdůrazňuje, že otázku sdílení společné domácnosti žalovaný posoudil formalisticky a že vedení společné domácnosti ani dle judikatury Nejvyššího správního soudu není právní povinností. Žalobce doložil fotografie z návštěvy jeho manželky, k nimž měl žalovaný přihlédnout za současného zohlednění covidové situace, školní docházky syna žalobcovy manželky a nemožnosti čerpat dovolenou nad zákonný limit. Zcela v neprospěch žalobce žalovaný posoudil průběh svatebního obřadu, aniž zohlednil, že z důvodu pandemie onemocněním COVID-19 nebylo možné uspořádat tradiční svatbu. Nezohlednil, že žalobcova manželka zná téměř celou jeho rodinu a že i on zná její rodinu a komunikují spolu. K věkovému rozdílu mezi manželi se žalovaný vyjádřil přinejmenším

nepatřícně. Žalovaný poukazoval též na jazykovou bariéru mezi manželi, přitom pro jejich komunikaci je znalost žalobce dostačující a navíc v době pokročilých komunikačních technologií není problém si potřebná slova dohledat na internetu.

6. Žalobce poukazuje na důkazní břemeno na straně správních orgánů, jakož i na to, že správní orgány mají vycházet primárně z toho, že zneužití práv je nepravděpodobné a indikativními kritérii se mají zabývat až podpůrně. Žalovaný se nemohl zaměřovat pouze na zkoumání pravděpodobnosti či nepravděpodobnosti zneužití práv. Pokud svůj závěr postavil na pravděpodobném zneužití práv, pak je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné a vychází z nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci.
7. Žalobce vyjadřuje též přesvědčení, že v důsledku vydání napadeného rozhodnutí došlo k nepřiměřenému zásahu do jeho soukromého a rodinného života a že se žalovaný touto otázkou vůbec nezabýval. Žalobci je znemožňováno vést rodinný život se svou manželkou, která musí vynakládat finanční prostředky, čas a dovolenou na cesty do žalobcovy domovské země. S ohledem na to, že manželčin syn studuje střední školu v České republice, nepřipadá pro ni alternativa přestěhování se do Tuniska v úvahu.
8. Žalovaný pak měl pochybit též tím, že žalobci neumožnil nahlédnout do správního spisu. Žalobci bylo napadené rozhodnutí doručeno 9. 12. 2022 a dne 15. 12. 2022 požádal o nahlédnutí, načež mu žalovaný sdělil, že spisem nedisponuje, a tedy nemůže nahlížení umožnit. Žádost o nahlížení však nepostoupil Velvyslanectví. Žalobce se proto obrátil na Velvyslanectví, a to prostřednictvím žalovaného, neboť Velvyslanectví nemá zřízení vlastní datovou schránku. Velvyslanectví žalobci odpovědělo prostřednictvím žalovaného dne 3. 1. 2023, že nahlédnutí bude umožněno 11. 1. 2023. Poslední den pro podání žaloby však byl již 9. 1. 2023, přičemž obsah spisového materiálu byl pro případné doplnění a rozšíření žalobní argumentace zásadní.

Obsah vyjádření žalovaného

9. Žalovaný s žalobou nesouhlasí a navrhuje její zamítnutí, neboť má za to, že obě správní rozhodnutí jsou přezkoumatelná a mají oporu ve správním spise. Ve vztahu k žalobnímu bodu týkajícímu se neumožnění nahlédnout do spisu žalovaný uvádí, že žalobce mohl požádat o zaslání kopie správního spisu, případně mohl zplnomocnit třetí osobu k vyzvednutí kopie spisu na Velvyslanectví. Správním spisem totiž disponuje Velvyslanectví, které spis postupuje žalovanému po dobu odvolacího řízení, načež žalovaný spis postupuje Velvyslanectví zpět. Technické možnosti zastupitelských úřadů v zahraničí jsou omezené. Žalovaný ohledně žádosti o nahlédnutí do spisu poskytl žalobci součinnost. Ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) se přitom s ohledem na znění § 168 odst. 1 zákona o pobytu cizinců nepoužije. Žalobce navíc mohl podat pouze blanketní žalobu a tuto dodatečně na základě kopie správního spisu odůvodnit. S ohledem na to, že se žalobce a jeho zástupce neseznámili s obsahem správního spisu, lze dle žalovaného žalobní argumenty posoudit pouze obecně, neboť obecné výtky nedosahují kvality žalobních bodů.
10. Žalovaný má za to, že skutkový stav věci byl zjištěn dostatečně. Správní orgány se nezaměřovaly pouze na skutečnosti svědčící v neprospěch manželů, ale i na ty, které svědčily v jejich prospěch (tyto byly v napadeném rozhodnutí dle žalovaného explicitně zmíněny). Žalovaný zkoumal existenci tzv. indikativních kritérií poukazujících na nepravděpodobnost zneužití práv. Dospěl však v závěru, že existují tzv. negativní

indikativní kritéria vykazující ve svém souhrnu znaky účelovosti. Žalovaný poukazuje na to, že žalobcova manželka má syna, který je téměř zletilý a studuje střední školu. Uzavírá-li přitom osoba sňatek s občanem cizí země, musí si být vědoma úskalí, jakými jsou častější cestování, život v jiné zemi či vyšší finanční náročnost. Bylo by vhodné, aby se oba manželé na financování cest podíleli, nicméně běžnou praxí žalobce a jeho manželky je to, že veškeré cesty financuje ona. Žalovanému přitom ani není jasné, proč manželka nevyužívá školní prázdniny k tomu, aby s žalobcem i se synem žila v žalobcově zemi původu. Další variantou by mohla být střídavá péče, když syn manželky má biologického otce, u kterého by mohl pobývat. Žalobcův případ byl zhodnocen komplexně, načež žalovaný dospěl k závěru, že žalobce nemá v úmyslu vést s občankou České republiky společný život, což řádně zdůvodnil. Na odůvodnění správních rozhodnutí, resp. celé řízení se přitom nepoužije ani § 68 odst. 3 správního řádu. Žalovaný žalobci nedával k tíži to, že opakovaně žádá o vízum, nýbrž že se vztah nevyvíjí. Bylo přitom na žalobci, aby si zvolil jazyk pohovoru. To, že zvolil češtinu, nelze klást za vinu správním orgánům. Žalovaný nerozporuje, že se žalobce učí český jazyk a snaží se v něm komunikovat se svou manželkou, nicméně žalobcova úroveň znalosti češtiny není na komunikační úrovni. Doložená komunikace se týká pouze heslovité konverzace obsahující vyznávání lásky a sám žalobce uznal, že při užití překladáče není překlad z arabštiny do češtiny úplně přesný.

11. S tvrzením, že se nedostatečně zabýval předpoklady pro udělení standardního schengenského víza žalobci, žalovaný rovněž nesouhlasí. Žalobce by musel doložit zejména finanční zabezpečení, zpáteční letenku a ubytování, přičemž by musel prokázat také návratovost. Žalobce představuje riziko nedovoleného přistěhovalectví, jelikož chce v České republice žít se svou manželkou. Ani jeho socioekonomické zázemí v zemi původu není stabilní. To žalovaný zmiňoval s intencí vysvětlit, jakou měl žalobce motivaci k uzavření účelového sňatku.

Obsah správního spisu

12. Žalobce dne 12. 7. 2022 požádal o udělení krátkodobého schengenského víza s tím, že jeho manželkou je paní J. G., narozená X, občanka České republiky. K žádosti přiložil mj. kopii svého cestovního pasu, kopii občanského průkazu své manželky a český oddací list, podle něhož bylo manželství uzavřeno dne X v Tunisku.
13. Součástí správního spisu je záznam o pohovoru s žalobcem coby žadatelem o krátkodobé vízum rodinného příslušníka občana EU ze dne 12. 7. 2022. Žalobce v úvodu souhlasil s vedením pohovoru v češtině. K dotazům Velvyslanectví uvedl, že se svou ženou komunikuje česky. Jeho manželka má dluhy, které „dělal“ otec jejího dítěte. Sdělil, že jeho manželka žije v Ř., s jejím dítětem – synem ve věku X let, který se jmenuje K. K. Uvedl, že manželka měla přítele, ale už 8 let s ním není. Naposledy o vízum žádal v říjnu 2021, přičemž si myslí, že se s manželkou viděl v září 2021 a předtím v září 2020. S manželkou nežije, protože ona si myslí, že žalobce dostane vízum. Jeho manželka pracuje ve společnosti X. Manželka ho plánuje navštívit až po vízu, možná ale přijede žalobce, záleží na odpovědi. Manželka nepřijede, pokud bude žalobce disponovat vízem. K dotazu, zda chce žalobce k žádosti něco dodat, sdělil, že ne, jen že dělá certifikát na stříhání a má novou práci a teď má i hotovou školu. V citovaném protokole jsou odpovědi žalobce zaznamenány s gramatickými chybami, svědčícími o tom, že žalobce nehovoří češtinou na příliš pokročilé úrovni. Například doslovná odpověď na otázku, zda má jeho manželka dluhy zněla: „*Ano má. Jeho manžel jako předtím, otec jeho dítě, on dělal dluhy.*“ Odpověď na

to, čím se žalobcova manželka živí, zněla: „*Ve firmě, X, co tam dělá oni vzali, koupili věci. Oni mají palet, oni vzali něco každý sami, a tak režírovat kolik ona dělala.*“

14. Další pohovor s žalobcem proběhl o měsíc později opět v češtině, místy v arabštině. Žalobce sdělil, že podal pátou žádost o vízum, neboť předchozí byly vždy zamítnuty. S manželkou se poprvé setkal přes internet, konkrétně přes Facebook ve skupině legrace, kde jeho manželka v roce 2018 napsala komentář k videu. Žalobcova manželka se jmenuje J., před svatbou L., je jí X let a dříve nebyla vdaná. Otázce, jak jej manželka požádala o ruku, žalobce nejprve nerozuměl. Poté uvedl, že se chtěli potkat, přičemž manželce na ambasádě řekli, že „*jedině svatba*“. Protože chtěli být spolu, tak jej manželka požádala o ruku. Řekla mu, že se vezmou a žalobce studium dokončí po svatbě v České republice. Konkrétně žalobce studoval první ročník univerzity, obor inženýr-mechanik, se studiem však skončil v roce 2020. Pracoval jako kadeřník, s čímž začal v únoru 2022. V letech 2020-2022 měl nehodu a pak začal pracovat, udělal si řidičský průkaz a nyní pracuje jako bezpečnostní pracovník v hotelu. Svou manželku potkal v roce 2018, kdy mu bylo 20 let. V České republice by chtěl zůstat navždy, neboť jeho žena nemůže opustit svou práci a on nemá v Tunisku, co dělat. Svou rodinu může navštěvovat, ale nic jej zde nedrží. V České republice by chtěl pokračovat ve studiu, podrobnosti ještě nezjišťoval, název školy v Praze si nepamatoval. Chtěl by pracovat ve společnosti, kde dělá jeho žena a studovat on-line. K dotazu, co se změnilo od posledního pohovoru ve vztahu, uvedl: „*Stejně. Akorát jsem skončil školu střihání, ale teď nestřihám.*“ Uvedl, že česky se učí se svou ženou tak, že ona něco řekne česky a on to přes google přeloží do arabštiny. Manželka mu v době, kdy měl nehodu, posílala peníze, teď už ne. Před svatbou se viděli jen prostřednictvím videohovorů, jinak den před svatbou. Po svatbě se viděli dvakrát, v září 2020 a 2021. Naposledy byla manželka v Tunisku v září 2021 v hotelu, osobně ji viděl dvakrát. Jeho manželka pracuje ve společnosti X, jde o velkoobchod se zbožím pro zvířata a její příjem hrubého činí 30 000. Znovu se jej chystá navštívit toto září, budou společně bydlet v H. v hotelu. Manželka má syna K. K., jemuž je X let a jehož žalobce osobně viděl na svatbě; jeho otce žalobce nezná, syn bydlí s žalobcovou manželkou a souhlasí s tím, že s nimi bude bydlet i žalobce. Svatba proběhla 28. 9. 2020, účastnilo se jí 8 lidí včetně manželčina syna. Notář mluvil při obřadu s žalobcem arabsky a s jeho manželkou anglicky, tlumočil jí syn, jemuž tehdy bylo X let. K dotazu, jak je možné, že X nezletilý tlumočil, žalobce uvedl, že mu notář položil několik otázek v angličtině a on rozuměl. Závěrem žalobce dodal, že chce vízum, aby mohl být se svou ženou, a že jsou oba unaveni čekáním.
15. Ve spise je dále obsažen záznam Policie ČR ze dne 12. 8. 2022, která vyslýchala žalobcovu manželku. Dle úředního záznamu se žalobcova manželka chovala nervózně, neboť nevěděla, jak už odpovědět, aby bylo žádosti o vízum vyhověno. Na otázky odpovídala pohotově, bez váhání a krátce. Uvedla, že se žalobce v češtině zdokonalil a že je na něj velmi pyšná. Dle záznamu, když hovořila o svém manželu, „*byla vždy rozzářená a usmívala se. Působila zamilovaně. Neřekla vůči němu žádnou stížnost. Spíše neustále chválila.*“ Předložila novou nájemní smlouvu i se jménem žalobce a jejího syna. Pozastavila se hlavně u otázky ohledně četnosti setkání, kdy sdělila, že má nárok jen na 20 dnů dovolené.
16. Policie ČR sepsala s manželkou žalobce protokol o podání vysvětlení ze dne 1. 8. 2022. Manželka uvedla, že se s žalobcem poprvé setkali 27. 9. 2020. Jelikož byli již dva roky v aktivní komunikaci přes videohovory a zprávy a bylo jí se žalobcem dobře, požádala jej prostřednictvím videohovoru o ruku. Společná řeč i názory jim vyhovovaly. Uvedla, že žalobce by chtěl v České republice zůstat už napořád, proto se naučil český jazyk, v němž

dovede i komunikovat. Žalobce je vyučený elektromechanik, udělal si kurz na pánský střih, na což má též certifikát. Od minulého roku disponuje řidičským průkazem skupiny B, aktuálně je zaměstnán jako security v hotelu. Mohl by pracovat ve společnosti X, kde pracuje i ona. Od posledního pohovoru se dle žalobcovy manželky zlepšila komunikace, lépe se poznávají. Manžela učí česky, ale učí se i sám. Vedou konverzace v češtině. Žalobce podle ní zvládá základní věci, dokázal by si objednat jídlo, popsat cestu, zvládá jednoduché věty a učí se souvětí. Od prosince 2021 manžel pracuje v hotelu, vydělává si peníze, od ní nic nechce. V minulosti mu poslala nějaké peníze, celkem asi 10 000 Kč. Před svatbou se nikdy neviděli, po svatbě dvakrát. V Tunisku byla naposledy loni v září, častěji za žalobcem jezdit nemůže, neboť má nárok jen na 20 dnů dovolené. Je samoživitelka a musí živit syna, který půjde do třetího ročníku středního odborného učiliště. Aktuálně pracuje ve společnosti X na pozici obsluha/příjem. Žalobce se znovu chystá navštívit letos (*pozn. soudu: rok 2022*). S žalobcem budou bydlet ve společném nájmu v Ř., což dokládala nájemní smlouvou. Bydlet s nimi bude i její syn K. K., jemuž je X let. Synův otec neví o tom, že s nimi žalobce bude bydlet ve společné domácnosti, neboť se syn se svým otcem nestýká, jen si občas napíšíou textovou zprávu.

17. Součástí správního spisu jsou dále mj. pracovní smlouva uzavřená mezi žalobcovou manželkou a společností X s dodatkem a mzdovými výměry, doklady o přijetí platby od žalobcovy manželky za pobyt v Tunisku na 8 dnů na přelomu září a října 2020 a za pobyt v Tunisku na 12 dnů v září 2021, jakož i nájemní smlouvy z března 2021 a 2022 ohledně bytu 2+1 v Ř., kterou manželka žalobce uzavřela jako nájemkyně s tím, že společně s ní v bytě bude bydlet K. K. a žalobce.
18. Ve správním spise je též založena textová komunikace z roku 2020, 2021 i 2022 (nikoli ze všech měsíců těchto let, ale průřezově z některých dnů). Podle této komunikace byli žalobce a jeho manželka v kontaktu, psali si spíše kratší zprávy v češtině. V komunikaci byly mj. zprávy ze začátku září 2020, podle nichž si psali většinou milostná vyznání jako „moc mi chybíš“, „miluji tě“, „moje anděl“, „dobrý ráno miláčku“. Dne 27. 9. 2020 (tj. den před svatbou) si spolu psali o kontrole před nástupem do letadla za užití oslovení „laska“. Zprávy z října 2021 se týkaly opět milostných vyznání (jako např. „doufám že jednou budeš se mnou, jako všichni ostatní“ „jo laska moje“ „budeme spolu lasko“ „za každou cenu chci to“ „jo laska moje“ „mám teď větší strach z ambasády“ „nechci být na vánoce sama“ „budeme spolu lásko“ „nevzdám to“), ale též doplnku stravy, který žalobce nemohl v Tunisku najít a jeho manželka mu ohledně něj posílala odkazy na e-shop. Zprávy z června 2022 se týkaly toho, co každý z nich právě dělá, či v nich byly odkazy na písničky a komentáře k nim se sdělením, že jednu z písniček poslouchá „K.“ a půjde na koncert. Ve spise založená konverzace obsahuje také fotografie, které si navzájem posílali (např. s jídlem, z pláže či tzv. selfie), a je doprovázena různými emotikony či emoji vyjadřujícími smích, srdce či polibek. Správní spis obsahuje také jejich společné fotografie ze září 2021 a seznam videohovorů, podle nichž si v červnu (*pozn. soudu: zřejmě roku 2022 před podáním žádosti*) velmi často volali.
19. Velvyslanectví žalobcovu žádost dne 26. 8. 2022 zamítlo s odůvodněním, že se žalobce dopustil obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat vízum k pobytu na území. Velvyslanectví uvedlo, že se jednalo o opakovanou žádost o udělení krátkodobého schengenského víza podanou rodinným příslušníkem občanky České republiky, kterou po provedených opakovaných pohovorech posoudilo i se zřetelem k výpovědím žalobce a jeho manželky z předchozího řízení, od něhož uplynula relativně krátká doba, neboť

žalobce poslední žádost podal v dubnu 2022. Ke stavu před a po uzavření manželství Velvyslanectví uvedlo, že dle souhlasných tvrzení se manželé poznali koncem roku 2018 přes Facebook, následně spolu komunikovali přes messenger a poté přes Whatsapp, žalobci v době seznámení bylo 20 let, studoval v bakalářském studijním programu. Sňatek dle žalobce měla navrhnout jeho manželka, která si v červenci 2020 vyřídila potřebné dokumenty a v září 2020 jej poprvé přijela navštívit i se synem K.; celkem žalobce navštívila v Tunisku dvakrát, dohromady zde strávila 20 dnů, přičemž z předložených dokumentů dle Velvyslanectví nebylo možné s jistotou určit, zda tento čas strávila se svým manželem. Dlouhodobost ani intenzitu svého vztahu manželé dle Velvyslanectví nedoložili, přestože známost měli navázat již v roce 2018. Sňatek byl uzavřen během první návštěvy české občanky v Tunisku bez předchozího osobního kontaktu partnerů, další návštěva proběhla až rok po svatbě. Společné sdílení domácnosti v Tunisku manželé nedoložili, byť lze z fotografií usuzovat, že paní G. v Tunisku opravdu pobývala. Za velmi problematický Velvyslanectví označilo akt uzavření manželství před tuniským notářem s ohledem na to, že notář hovořil anglicky, žalobce anglicky nerozumí, tlumočit měl tehdy X manželčin syn a žalobcova manželka při předchozím pohovoru dokonce uvedla, že o odděleném jmění manželů se dozvěděla až z překladu matričního dokladu. K jazyku a vzájemné komunikaci Velvyslanectví konstatovalo, že byla předložena konverzace k různým obdobím let 2020, 2021 a 2022, nikoli však k přechodnému období let 2018 a 2019. Žalobce požadoval provedení pohovorů v češtině, dle Velvyslanectví však muselo být v průběhu pohovoru pokračováno v arabštině s překladatelem, neboť mu bylo v češtině velmi špatně rozumět a úroveň jeho znalosti češtiny nestačila k provedení pohovoru. Výpis z komunikace pak odpovídal úrovni mluvené češtiny, byl plný gramatických a syntaktických chyb, jednalo se spíše o vyjadřování plné emotikonů a fotografií. Velvyslanectví proto uzavřelo, že mezi manželi existuje jazyková bariéra. K finanční situaci a perspektivě na českém trhu práce Velvyslanectví uvedlo, že žalobce pracuje jako bezpečnostní pracovník v hotelu, avšak v žádosti uvedl, že není zaměstnán, dále doložil maturitní diplom z oboru technické vědy, osvědčení o zapsání k vysokoškolskému studiu pro školní rok 2019/2020, a dále uvedl, že mu manželka řekla, aby požádal o vízum, proto přestal studovat, aby se mohl oženit a odcestovat do České republiky. Výpovědi ohledně žalobcova zaměstnání a výpomoci ze strany manželky se dle Velvyslanectví natolik lišily, že byly vyhodnoceny jako nespolehlivé a nebylo možno k nim přihlížet, přičemž Velvyslanectví uzavřelo, že socioekonomická situace žalobce je nestabilní a lze jej zařadit do migračně rizikové skupiny. Velvyslanectví dále poukázalo na to, že žalobcův otec se dle dřívějších pohovorů odmítl svatby zúčastnit, jelikož žalobcova manželka po příletu do Tuniska porušila povinnou karanténu a zákaz vycházení z hotelu. Otec žalobcovy manželky, který byl vyslechnut v dřívějším řízení, tehdy vůbec nevěděl, že jeho dcera byla vdaná za Tunisana, nesouhlasil s tím a sdělil, že jeho dcera žije se svým přítelem. Žalobce neměl dostatečné informace ohledně náboženského vyznání své manželky a dříve na otázku, zda ji miluje, odpověděl, že si na ni časem zvykl. Velvyslanectví s ohledem na shora uvedené dospělo k závěru, že manželství bylo přinejmenším ze strany žalobce uzavřeno účelově za účelem získání pobytového oprávnění.

20. Dne 12. 9. 2022 žalobce podal odvolání, které bylo dle obsahu hodnoceno jako žádost o nové posouzení žádosti. Uvedl, že svou ženu zná 4 roky, začali spolu komunikovat a učit se česky, bylo mu s ní velmi dobře a rychle se do ní zamiloval. Po nehodě v autě žalobce přišel o telefon a jeho manželka také změnila telefon, a proto nemají jak doložit komunikaci, přičemž aplikace Whatsapp zálohuje data pouze rok. Žena za ním byla již

dvakrát, při první návštěvě proběhla svatba, byli tak domluveni po dvou letech komunikace. Sňatek mu nabídla manželka, aby mohli být spolu. Při obou pobytech byli vždy v hotelu. Chtěli by spolu být častěji, ale jeho žena má nárok jen na 20 dnů dovolené, navíc má ve své zemi závazky a syna. Žalobce uvedl, že se snaží být soběstačný a nesouhlasí se svým zařazením do migračně rizikové skupiny. S manželkou se učí česky a dost pokročil, v České republice by chtěl najít uplatnění a pomoci své ženě a jejímu synovi. Uvedl, že svatba byla omezená kvůli koronavirové situaci, manželka všemu rozuměla. Její otec o sňatku ví, žalobce s ním měl i videohovor. Tvrdil, že svou ženu miluje a že s ní a jejím synem chce žít.

21. Žalovaný poté vydal napadené rozhodnutí. V úvodu konstatoval, že zkoumal, zda existují indikativní kritéria nasvědčující nepravděpodobnému zneužití práv. Poté uvedl, že se jednalo již o šestou žádost žalobce o krátkodobé vízum, předchozí žádosti byly podány ve dnech 25. 5. 2021, 26. 10. 2021, 1. 2. 2022, 12. 4. 2022 (*pozn. soudu: z těchto dat je tedy patrné, že šlo o žádost pátou*). Žalovaný shrnul obsah pohovoru z 12. 7. 2022 a konstatoval, že veškerá konverzace se týkala udělení víza, resp. toho, že setkání manželů je svým způsobem podmiňováno udělením víza. Žalobce dle názoru žalovaného ani v nynější opakované žádosti neuvedl nové skutečnosti a důkazy, protože bylo rozhodnuto v souladu se zásadou legitimního očekávání. Dle žalovaného nelze konstatovat, že by žalobce bez problémů sám získal pobytové oprávnění, jelikož není finančně zabezpečen a jeho majetková situace je špatná; žádost o standardní schengenské vízum by tedy nejspíše byla zamítnuta z důvodu, že by žalobce byl považován za ekonomického migranta. Vztah manželů před a po uzavření manželství dle žalovaného netrval dlouhou dobu. Manželé spolu měli komunikovat v letech 2018-2020 před prvním osobním setkáním, avšak žádnou konverzaci z let 2018 a 2019 nedoložili. Tvrze se setkání a vzájemný kontakt tak žalovaný nevzal za prokázány. První návštěva se uskutečnila v roce X a trvala 7 dní, během kterých se uskutečnila i svatba, přičemž manželka přicestovala do Tuniska cíleně za účelem uzavřít manželství. Skutečnost, že ke sňatku došlo při prvním setkání, přitom žalovanému nedovolovala uvěřit, že sňatek byl uzavřen s vážným úmyslem. Druhá a poslední návštěva se uskutečnila v září 2021. Dle žalovaného tak dlouhodobost vztahu před uzavřením manželství nebyla prokázána a manželé podle něj o vyšší intenzitu návštěv ani neusilují. Manželé rovněž nesdíleli společnou domácnost a nenaplnují podstatu manželského vztahu. Skutečnost, že se setkali jen dvakrát (v letech 2020 a 2021), přestože se mají znát od roku 2018, považovaly správní orgány za jeden z primárních argumentů pro zamítavé rozhodnutí ve věci. Manželé ani neuzavřeli žádný dlouhodobý právní či finanční závazek, protože dle žalovaného nelze vyloučit, že sňatek byl uzavřen účelově. Pár se před svatbou navíc nikdy nesetkal a neúčastnil se jej ani otec ženicha, což dle žalovaného svědčilo o tom, že sňatek nebyl míněn vážně. Mezi manželi je navíc věkový rozdíl 22 let. Zarážející je též to, že syn manželky je pouze o 7 let mladší než žalobce. Navíc ani není zřejmé, z čeho by žalobce na území České republiky bez podpory jeho rodiny žil, když žalobce nemá prostředky na hrazení sjednaného nájmu ani domluvenou práci. Dle žalovaného ve prospěch manželů svědčí to, že se žalobce učí češtinu, jelikož z počátku jejich vztahu jakýkoli společný jazyk absentoval, a sám žalobce dříve uváděl, že zpočátku mezi nimi existovala jazyková bariéra a museli spolu komunikovat výhradně přes překladáč. Žalovaný nicméně konstatoval, že doložená konverzace je pouze heslovitá, obsahuje vyznávání lásky často se sexuálním podtextem a sám žalobce přiznal používání překladáče z arabštiny do češtiny. Takovou komunikaci žalovaný považoval za nevhodnou a pro případ další žádosti apeloval na doložení komunikace, která by dokládala hloubku vztahu.

Dle žalovaného byly v této věci naplněny znaky tzv. *marriage by deception*, kdy žadatel z migračně rizikové země pouze předstírá své city, avšak jeho záměrem není vést dlouhodobý rodinný život s občankou EU, nýbrž pouze prostřednictvím sňatku získat povolení k pobytu a tím právo volného pobytu a pobytu v zemích EU. Žalobce se s manželkou seznámil na Facebooku, nevedli společnou domácnost, při prvním setkání uzavřeli sňatek, kterému nepředcházela osobní známost, a mezi manželi i přes zlepšení jazykových znalostí přetrvává jazyková bariéra, která žalovanému neumožňovala uvěřit, že jsou manželé schopni komunikovat o běžných záležitostech každodenního života. Manželství tak dle žalovaného nenaplnuje základní požadavek, jakým je především dlouhodobost vztahu před a po uzavření sňatku a vzájemná znalost manželů. Žalovaný uzavřel, že manželství bylo uzavřeno čistě účelově a že žalobce nemá v úmyslu vést s občankou České republiky rodinný život.

22. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 9. 12. 2022. Následně dne 15. 12. 2022 jeho zástupce oznámil žalovanému převzetí zastoupení a požádal o nahlédnutí do spisu v co nejkratším možném termínu a o vyrozumění, kdy bude spis k nahlédnutí připraven. Žalovaný na žádost reagoval dne 20. 12. 2022, kdy zástupci sdělil, že u něj žádné řízení týkající se žalobce neprobíhá, protože nelze brát převzetí zastoupení v potaz ani umožnit nahlédnutí do spisu, jímž žalovaný nedisponuje.
23. Předložený správní spis žádné pozdější sdělení neobsahuje.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

24. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, po vyčerpání řádných opravných prostředků, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
25. Napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. a není vyloučeno ze soudního přezkumu ani prostřednictvím § 171 zákona o pobytu cizinců (srov. také rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2018, č. j. 45 A 102/2016-23, č. 3755/2018 Sb. NSS, nebo rozsudek téhož soudu ze dne 18. 10. 2021, č. j. 53 A 15/2019-44). Při jeho přezkumu soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud o žalobě rozhodl bez jednání, a to v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Posouzení věci krajským soudem

26. Soud předně konstatuje, že žaloba obsahuje dostatečně konkrétní argumentaci, která splňuje požadavky kladené na žalobní body, a je z ní patrné, jakých konkrétních nezákonných kroků, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný dle žalobce dopustit (ve smyslu usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS). Z žaloby je seznatelné, že žalobce spatřuje nepřezkoumatelnost rozhodnutí v tom, že se žalovaný nevypořádal s jím tvrzenými skutečnostmi, se zjištěnými skutečnostmi se nezabýval komplexně, napadené rozhodnutí postavil pouze na skutečnostech svědčících v neprospěch žalobce a téměř nepřihlížel k těm, které svědčily v jeho prospěch. Žalovaný měl zejména nesprávně posoudit otázku dlouhodobosti vztahu manželů, nesprávně posoudit existenci tzv. indikativních kritérií, a měl též zasáhnout do soukromého a rodinného života žalobce a jeho manželky a procesně pochybit tím, že žalobci neumožnil včas nahlédnout do správního spisu.

S žalovaným tak nelze souhlasit v tom, že by žaloba byla pouze obecná a že by soudu umožňovala pouze obecnou reakci.

27. Ve vztahu k žalobnímu bodu, v němž žalobce vytýká žalovanému, že mu neumožnil v přiměřené lhůtě nahlédnout do správního spisu, soud konstatuje, že k tomuto tvrzenému procesnímu pochybení mělo dojít až po vydání napadeného rozhodnutí. Je tedy zřejmé, že případný chybný procesní postup žalovaného při vyřizování žádosti žalobce ze dne 15. 12. 2022 nemohl mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí ze dne 10. 11. 2022 ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., protože není namístě, aby se jím soud v řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí blíže zabýval. Pouze na okraj soud uvádí, že nemožnost seznámit se s obsahem správního spisu nebyla žalobci zjevně na újmu, neboť prostřednictvím svého zástupce podal projednatelnou i důvodnou žalobu. Zástupce žalobce měl možnost seznámit se se správním spisem i v průběhu soudního řízení, avšak této možnosti nevyužil a uplatněné žalobní body dále nerozhojnil, byť takový procesní postup připadal v úvahu.
28. K věci samé soud předně připomíná, že vydávání krátkodobých víz je upraveno v přímo použitelném nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. 7. 2009 o kodexu Společenství o vízech (dále jen „vízový kodex“), doplněném o vnitrostátní úpravu v zákoně o pobytu cizinců.
29. Řízení o udělení krátkodobého víza upravuje především § 20 zákona o pobytu cizinců. Podle § 20 odst. 5 písm. e) tohoto zákona platí, že *„cizinci, který žádá o krátkodobé vízum jako rodinný příslušník občana Evropské unie a sám není občanem Evropské unie a hodlá doprovázet občana Evropské unie na území nebo následovat občana Evropské unie, který na území pobývá, se krátkodobé vízum neudělí, jestliže se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat vízum k pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství“*.
30. Zvláštním druhem opravného prostředku proti rozhodnutí o neudělení víza je nové posouzení důvodů neudělení víza podle § 180e zákona o pobytu cizinců. Jak uvádí § 180e odst. 6 zákona o pobytu cizinců, v tomto řízení *„Ministerstvo zahraničních věcí posuzuje soulad důvodů neudělení krátkodobého víza, zrušení platnosti krátkodobého víza nebo prohlášení krátkodobého víza za neplatné, o kterých rozhodl zastupitelský úřad, s důvody stanovenými přímo použitelným právním předpisem Evropské unie (...)“* (tj. vízovým kodexem).
31. V obou těchto řízeních je ovšem podle § 168 zákona o pobytu cizinců výslovně vyloučena aplikace části druhé a třetí správního řádu, na což poukazoval též žalovaný ve své argumentaci. S ohledem na vyloučení aplikace části druhé a třetí správního řádu se na tuto věc přímo neuplatní § 68 správního řádu, upravující náležitosti správního rozhodnutí, ani § 89 či § 90 správního řádu, dopadající na postup a rozhodnutí odvolacího správního orgánu. To však nic nemění na tom, že zastupitelský úřad má povinnost informovat žadatele o důvodech neudělení víza, jak plyne z § 56 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, a že i povinností žalovaného je uvést ve svém rozhodnutí výsledek nového posouzení důvodů neudělení víza, jak plyne z § 180e odst. 9 zákona o pobytu cizinců, a to včetně konkrétních skutkových důvodů a okolností, které jej vedly k závěru, že je naplněn některý z důvodů pro neudělení víza (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2013, č. j. 9 As 92/2013-41).
32. Soud dále připomíná, že doloží-li manžel občana EU při žádosti o krátkodobé vízum správnímu orgánu vznik manželství, je na něj nutno pohlížet jako na rodinného příslušníka občana EU, jemuž přísluší na základě směrnice Evropského parlamentu a Rady

2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „směrnice o volném pohybu osob“) právo na vstup a právo pobytu v hostitelském členském státě, které tento hostitelský členský stát může omezit pouze při dodržení čl. 27 a čl. 35 uvedené směrnice, přičemž omezení práva na vstup a pobyt podléhá *restriktivnímu* výkladu. Směrnice o volném pohybu osob v čl. 35 umožňuje odepřít právo přiznané směrnicí v případě zneužití nebo podvodu, například v podobě účelových sňatků. Definici pojmu účelový sňatek a postup při jejich odhalování však směrnice o volném pohybu osob, zákon o pobytu cizinců ani vízový kodex neupravují.

33. Při posuzování účelovosti manželství lze jako právně nezávazná výkladová vodítka (tzv. *soft law*) využít především rezoluci Rady ze dne 4. 12. 1997, 97/C 382/01, o opatřeních, která je třeba přijmout pro potírání účelových manželství (dále jen „rezoluce Rady“), sdělení Komise č. COM (2009) 313 a sdělení Komise č. COM (2014) 604, jehož přílohou je Příručka pro řešení otázky údajných účelových sňatků mezi občany EU a státními příslušníky třetích zemí v kontextu práva EU o volném pohybu občanů EU (dále jen „Příručka pro účelové sňatky“; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Azs 326/2017-21).
34. Podstatnými indiciemi svědčícími o účelovosti jsou podle čl. 2 rezoluce Rady zejména skutečnosti, že není udržováno manželské soužití; chybí společné přispívání k odpovědnostem vyplývajícím z manželství; manželé se nikdy před sňatkem neviděli; manželé se neshodnou při uvádění svých osobních údajů, důležitých osobních informací či informací o průběhu prvé schůzky; nehovoří společným jazykem; sňatku předcházelo předání finanční částky; některý z manželů v minulosti uzavřel účelový sňatek nebo se dopustil porušení předpisů o pobytu.
35. Ve sdělení COM (2009) 313 Evropská komise definovala účelové sňatky jako *„sňatky uzavřené výlučně za účelem získání práva volného pohybu a pobytu podle směrnice, na které by jinak dotyčná osoba neměla nárok. Sňatek není možné považovat za účelový sňatek pouze z toho důvodu, že je spojen s výhodou přistěhovalectví, nebo s jinou výhodou. Kvalita vztahu není pro použití článku 35 relevantní“*. Ve sdělení COM (2014) 604 dále Evropská komise vysvětlila, že je třeba důsledně dodržovat zásadu, že volný pohyb je primární pravidlo, které lze omezit pouze v individuálních případech odůvodněných zneužitím. Proto je vyžadováno, aby se *„vnitrostátní orgány vyšetřující zneužití v zásadě nezaměřovaly primárně na známky zneužití a nepoužívaly je na podporu svého původního podezření týkajícího se daného manželství. Naopak by orgány měly nejprve zvážit známky o tom, že zneužití neexistuje (jako je dlouhodobý vztah partnerů nebo vážné a dlouhodobé právní nebo finanční závazky či sdílení rodičovské odpovědnosti), které by podpořily závěr, že jde o skutečný pár, který požívá právo na volný pohyb a pobyt. Existenci známek zneužití by orgány ověřovaly, pouze pokud by zkoumání známek o tom, že zneužití neexistuje, nepotvrdilo skutečnou povahu zkoumaného manželství“* (důraz přidán Evropskou komisí).
36. Evropská komise za účelem zamezení vytváření zbytečných zátěží a překážek určila prostřednictvím Příručky pro účelové sňatky soubor indikativních kritérií, která poukazují na to, že je zneužití práv nepravděpodobné (pozitivní kritéria), anebo naopak nasvědčují tomu, že existuje možný úmysl zneužít práva přiznaná směrnicí výlučně s cílem obejít vnitrostátní právní předpisy upravující přistěhovalectví (negativní kritéria). Mezi *pozitivní* indikativní kritéria patří to, že: manžel, který je státním příslušníkem třetí země, by bez problémů získal právo pobytu sám nebo již legálně pobýval v členském státě občana EU

předtím; pár byl před sňatkem v dlouhodobém vztahu; pár měl společné bydliště/domácnost po dlouhou dobu; pár přijal vážný dlouhodobý právní nebo finanční závazek se společnou odpovědností (hypotéka na bydlení atd.). Naopak v rámci *negativních* indikativních kritérií lze zohlednit to, že: pár se před svatbou nikdy nesetkal; pár se neshoduje, pokud jde o jejich osobní údaje, o okolnosti jejich prvního setkání nebo důležité osobní informace, které se jich týkají; pár nemluví společným jazykem, kterému oba rozumí; důkaz o peněžní částce nebo daru předaných, aby došlo k uzavření sňatku (s výjimkou peněz nebo darů předaných jako věno v kulturách, kde je to běžnou praxí); v minulosti jednoho nebo obou manželů existuje důkaz o předchozích účelových sňatcích nebo jiných formách zneužití a podvodu, jejichž účelem bylo nabytí práva pobytu; rozvoj rodinného života pouze v době přijatého příkazu k vyhoštění; pár se rozvedl krátce potom, co dotyčný státní příslušník třetí země získal právo pobytu.

37. Je třeba mít na paměti, že naplnění těchto indikativních kritérií automaticky nevede k závěru, že manželství je účelové, ale má správní orgán vést k tomu, aby sám podnikl další kroky, které by jeho podezření vyvrátily nebo potvrdily. Zjištěné skutečnosti je nutno posuzovat ve svém souhrnu a důkladně zhodnotit i ty, které svědčí ve prospěch řádného úmyslu manželů; v opačném případě správní orgán zatíží své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Azs 326/2017-21, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2017, č. j. 2 Azs 355/2016-62). Účelovost manželství je otázkou skutkovou, přičemž pokud se správnímu orgánu podaří na základě řádných skutkových zjištění *jednoznačně* prokázat, že *výlučným* účelem sňatku bylo získání výhodnějšího pobytového oprávnění a že manželé nemají a neměli úmysl vést společný manželský život, je možné uvažovat o účelovém manželství. Za skutkové prokázání účelovosti manželství je přitom plně odpovědný správní orgán (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40, či ze dne 29. 10. 2015, č. j. 5 Azs 89/2015-30).
38. Soud dále zdůrazňuje, že přestože § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců jako důvod neudělení krátkodobého víza uvádí důvod „*pokud účelově uzavřel manželství*“, tak účelovost nelze posuzovat pouze ke dni vzniku manželství, ale po celou dobu správního řízení až do rozhodnutí odvolacího správního orgánu, protože vztahy mezi manželi se mohou vyvíjet (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2012, č. j. 5 As 104/2011-102, č. 2781/2013 Sb. NSS). V řízeních o *opakovaných* žádostech o udělení krátkodobého víza tak již zásadně postrádají většího významu okolnosti, za nichž bylo manželství uzavřeno, nebo okolnosti předcházející uzavření sňatku. Platí totiž, že pokud v řízení o opakované žádosti vyjde najevo, že manželství plní svou funkci, pak jej nelze považovat za účelově uzavřené, i kdyby tomu tak od jeho úplného počátku nebylo. Úkolem správních orgánů v řízeních o opakovaných žádostech je zabývat se tím, zda nově tvrzené a prokázané skutečnosti odůvodňují závěr, že manželství, byť třeba i mohlo být uzavřeno účelově, se vyvíjí tak, že ho lze považovat za trvalý manželský svazek. Pokud by se ukázalo, že tomu tak je, pak není důvod pobytové oprávnění žalobci odeprít. Je přitom třeba brát v potaz, že opatření k odeprání pobytového práva rodinného příslušníka občana EU musí být přiměřená a nesmí nepřiměřeně zasahovat do práv občanů EU a jejich rodinných příslušníků. Zjištěné skutečnosti je pak třeba hodnotit v jejich souhrnu, přihlížet ke skutečnostem týkajícím se posouzení autenticity partnerského svazku a ke skutečnostem svědčícím ve prospěch řádného úmyslu manželů (srov. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 10. 2019, č. j. 57 A 37/2019-67, potvrzený rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 3. 2020, č. j. 10 Azs 375/2019-39).

39. Vycházejí ze shora uvedeného, soud předně souhlasí s žalobcem v tom, že žalovaný (byť v úvodu napadeného rozhodnutí deklaroval, že tak činil) se prakticky vůbec nezabýval skutečnostmi svědčícími o pravosti manželství a nezneužití institutu manželství, neboť napadené rozhodnutí založil výhradně na zdůrazňování okolností, jež v něm vyvolávaly pochybnosti a které nasvědčovaly účelovosti manželství. Ze skutečností, které svědčily ve prospěch žalobce a opravdovosti jeho manželství, žalovaný (pod sedmým bodem napadeného rozhodnutí) zmínil pouze to, že se žalobce učí český jazyk, nicméně i tuto skutečnost vzápětí dal manželům k tíži s ohledem na podle něj nedostatečnou znalost češtiny ze strany žalobce. S výjimkou této jediné pozitivní skutečnosti žalovaný poukazoval výhradně na ty, které byly v neprospěch manželského páru, a celý kontext skutkového stavu nehodnotil dostatečně komplexně.
40. Žalovaný navíc žalobcovu žádost o nové posouzení důvodů (*opakovaného*) neudělení krátkodobého víza zcela špatně uchopil, neboť ji posuzoval – obdobně jako v řízeních o předchozích žádostech – optikou účelově uzavřeného sňatku. Na opakovanou žádost o krátkodobé vízum však je dle názoru zdejšího soudu a naposledy citované judikatury třeba nahlížet jinak. Manželství žalobce je nutno posuzovat z hlediska toho, jak se vyvinulo v čase, zda v současnosti plní svou funkci, zda mezi manželi došlo k vybudování hlubokého vztahu a zda lze předpokládat trvalost manželského svazku. V tomto kontextu je již také bezvýznamné, kdo koho požádal o ruku a za jakých okolností.
41. Žalovaný dával manželům v neprospěch, že jejich vztah před uzavřením manželství netrval dlouhou dobu, resp. že se to žalobci nepodařilo prokázat, neboť nepředložil komunikaci z let 2018 a 2019, k uzavření manželství došlo při první návštěvě manželky v Tunisku, před svatbou se nikdy nesetkali, svatebního (málo bujarého) obřadu se účastnilo jen 5-6 osob a otec žalobce zcela absentoval. Tyto skutečnosti, jakkoli mohly být relevantní v případě posuzování prvních žádostí žalobce, však již s ohledem na datum uzavření manželství, od něhož uplynuly v době rozhodování žalovaného více než dva roky, nejsou rozhodující. Žalovaný (a před ním Velvyslanectví) se měl zabývat zejména nynějším stavem manželství a tím, zda jsou zde nové okolnosti, které navzdory případné účelovosti uzavření manželství, svědčily ve prospěch, popř. neprospěch závěru o účelovosti manželství jako takového.
42. Za účelem prokázání hloubky, opravdovosti a dlouhodobosti manželského vztahu žalobce předložil konverzaci mezi ním a jeho manželkou z let 2020, 2021 a 2022, k níž žalovaný uvedl, že se jednalo o heslovitou konverzaci obsahující vyznávání lásky, často se sexuální podtextem, a označil ji za nevhodnou a nedokládající hloubku vztahu. V napadeném rozhodnutí též konstatoval, že vztah manželů po uzavření sňatku netrval dlouhou dobu. Takové závěry žalovaného jsou však dle názoru soudu značně zkratkovité, zjednodušující, nepřezkoumatelné a nemají oporu ve spisovém materiálu. Z předložené konverzace je znatelné, že manželé jsou v pravidelném kontaktu, znali se již před uzavřením manželství (viz komunikace ze září 2020, kdy užívali oslovení miláčku či lásko), v nynější době spolu sdílí události všedních dnů (co dělají, jedí, co si zamýšlejí koupit – např. bicykl, doplněk stravy, hodinky, kdo je u nich na návštěvě apod.) a jejich konverzace je plná vzájemných vyznání nasvědčujících tomu, že jsou si blízcí. Žalovaný nemůže tyto skutečnosti přehlížet a nepřikládat jim žádnou váhu, neboť svědčí o existenci vztahu i jeho hloubce. S tím pak souvisí předkládané fotografie, které svědčí o tom, že spolu manželský pár v Tunisku trávil společně čas, jakož i výpis volání nasvědčující tomu, že manželé skutečně mohou být v pravidelném, denním kontaktu. K těmto důkazům se však žalovaný vůbec nevyjádřil a

při svých úvahách je ponechal zcela stranou, z čehož je patrné, že zjištěné skutečnosti nehodnotil komplexně a se zřetelem k tomu, co bylo v řízení o opakované žádosti podstatné. Na základě čeho žalovaný dovodil, že vztah manželů „po uzavření sňatku netrval dlouhou dobu“, pak soudu vůbec není zřejmé, jelikož předložená konverzace (byť zachycuje pouze části let 2020, 2021 a 2022) naznačuje opak.

43. Nutno říci, že ani v hodnocení jazykové bariéry mezi manželi žalovaný nebyl zcela objektivní a jeho závěry postrádají oporu ve spise. Z předložené konverzace i shodných tvrzení manželů je patrné, že manželé mají společný komunikační jazyk, jímž je čeština, jejíž znalost ze strany žalobce se neustále zlepšuje a kterou manželka žalobce učí. Jakkoli je pravdou, že úroveň žalobcovy znalosti češtiny je obecná a žalobce se dopouští mnoha gramatických prohřešků, předložená konverzace dokládá, že manželé jsou schopni se spolu tímto způsobem dorozumět.
44. Co se týče tvrzení žalovaného, že „*veškerá komunikace se točí kolem udělení víza*“, soud dává za pravdu žalobci v tom, že jeho odpovědi byly ovlivněny tím, na co správní orgány ptaly. Soud na rozdíl od žalovaného považuje za pochopitelné, že žalobce odpovídal na otázky optikou toho, že žádal o udělení víza a že to, kdy a kde se manželé příště uvidí, bylo ovlivněno tím, zda žalobce dostane či nedostane vízum. Je přirozené, že pokud by žalobci vízum bylo uděleno, tak by manželka do Tuniska nevycestovala, a naopak pokud by mu vízum uděleno nebylo, tak by manželka do Tuniska přijela. V tomto kontextu pak soud ještě podotýká, že mu ani není zřejmé, z čeho žalovaný dovodil, že se manželé neznají (viz závěr napadeného rozhodnutí, v němž žalovaný konstatoval, že v manželství absentuje vedle dlouhodobosti vztahu také „*vzájemná znalost manželů*“), když otázky pokládané žalobci a jeho manželce při pohovorech na jejich vzájemnou znalost takřka necílily. S ohledem na to, že v řízení o opakované žádosti je namísto zkoumat zejména to, jak se manželství vyvinulo v čase a zda mezi manželi došlo k vybudování hlubokého vztahu, přitom měly být otázky zaměřeny především na vzájemnou znalost manželů a na to, jak vypadá jejich každodenní manželství. Otázky naproti tomu směřovaly zejména k době minulé (která již s ohledem na dvouletý odstup od uzavření sňatku, nebyla pro posouzení věci příliš relevantní), neboť ty z otázek, které se dotýkaly vztahu manželů, cílily na okolnosti prvního setkání, žádosti o ruku, četnosti setkání před svatbou a svatebního obřadu. Z několika málo otázek, které lze pokládat za otázky ověřující vzájemnou znalost manželů, pak neplyne, že by se manželé neznali, resp. že by se ve svých odpovědích rozcházeli, neboť oba shodně uvedli, že žalobce získal řidičské oprávnění, pracuje jako bezpečnostní pracovník (security) v hotelu, udělal si kadeřnický kurz (školu střihání), že manželka má sedmnáctiletého syna K. K., s nímž bydlí ve společné domácnosti, pracuje ve společnosti X, či že manželka s biologickým otcem svého syna nekomunikuje. Z těchto odpovědí nevyplývá, že by se manželé neznali, a proto i tento závěr žalovaného postrádá oporu ve spise. S ohledem na to, co bylo pro řízení rozhodné, bylo nicméně namísto, aby otázky na žalobce a jeho manželku byly daleko důkladnější a aby ověřovaly, jejich vzájemnou znalost, četnost rozhovorů či jejich obsah. Až na základě podrobnějších pohovorů, případně též doložené písemné komunikace mezi manželi za delší, souvislý časový úsek by bylo možné činit závěry ohledně (ne)dostatečné dlouhodobosti a hloubky jejich vztahu a vzájemné znalosti. Lze proto též konstatovat, že je namísto dokazování, resp. obsah spisového materiálu doplnit.
45. Žalovanému je dále nutno vytknout, že ani jeho závěry o tom, podle nichž „*manželé o vyšší intenzitu návštěv ani neusilují*“, žalobce „*předstírá své city, ale jeho záměrem není vést*

dlouhodobý rodinný život s občankou EU, ale pouze prostřednictvím sňatku získat povolení k pobytu a tím právo volného pohybu a pobytu v zemích EU“ a „manželství bylo uzavřeno čistě účelově“, nemají oporu ve spisovém materiálu a soudu není zřejmé, na základě jakých důkazů a úvah žalovaný k takto kategorickým hodnocením dospěl. Žalobci je nutno přisvědčit v tom, že důkazní břemeno ohledně účelovosti manželství spočívá na správních orgánech, které musí závěr o účelovosti manželství postavit najisto a nemohou jej opírat o domněnky či pravděpodobnost. Ačkoli je pravdou, že manželé se od sňatku potkávají pouze jednou do roka (září 2020, září 2021; podzim 2022 nezjištěn), nelze ponechat bez jakéhokoli povšimnutí a) obsah jejich dálkové komunikace, která naopak svědčí o tom, že manželé by spolu chtěli sdílet společnou domácnost, b) opakovanou snahu žalobce získat vízum pro cestu do České republiky, c) obsah nájemní smlouvy, kterou manželka uzavřela i ve vztahu k žalobci coby osobě spolužijící, či d) jejich vysvětlení ohledně absence častějšího kontaktu.

46. Jakkoli soud nepopírá, že v řízení vyšly najevo skutečnosti, které mohou vyvolávat určité pochybnosti o účelovosti manželství a že se manželství může jevit jako nestandardní (např. věkový rozdíl manželů, nízká četnost jejich osobních setkání, úroveň žalobcovy znalosti češtiny, nevedení společné domácnosti), jsou zde i okolnosti, které naopak účelovost manželství popírají (láskyplný obsah písemné konverzace mezi manželi, četnost písemné komunikace a videohovorů, shodné odpovědi na otázky ohledně vzájemné znalosti, byť se jednalo o otázky poměrně povrchní a ojedinělé, obsah nájemní smlouvy, neustálé prohlubování znalosti společného komunikačního jazyku). Soud si uvědomuje, že unesení důkazního břemene k prokázání účelovosti manželství není pro správní orgány jednoduché. Závěr o neudělení krátkodobého víza každopádně musí spočívat na komplexním zhodnocení veškerých skutkových okolností. Takové komplexní zhodnocení přitom nemůže spočívat v jednostranném vybrání těch skutečností, které svědčí v neprospěch manželství, ale v objektivním zohlednění všech skutečností, přičemž je primárně třeba vycházet z toho, že manželství účelové není. Soud zdůrazňuje, že krátkodobé vízum na základě opakované žádosti lze žalobci neudělit pouze tehdy, pokud bude *jednoznačně prokázáno*, že manželství je účelové, tedy že jeho jediným účelem je získání výhodnějšího pobytového oprávnění a že manželé nemají úmysl vést společný manželský život. V případě pochybností je nutné krátkodobé vízum žalobci udělit.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

47. Soud na základě shora uvedeného uzavírá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný komplexně nevyhodnotil všechna relevantní kritéria, pokud jde o vztah žalobce a jeho manželky, a pouze se jednostranně zabýval faktory svědčícími dle jeho názoru o účelovosti manželství; skutečnosti a důkazy svědčící ve prospěch pravosti manželství naproti tomu téměř opomenul. Žalovaný nadto žalobcovu žádost špatně uchopil, neboť ji posuzoval především optikou účelově uzavřeného sňatku a nerefletoval, že rozhodoval o opakované žádosti o krátkodobé vízum, podané s odstupem téměř dvou let od uzavření manželství, pročez bylo namístě zabývat se především tím, zda a jak se manželství vyvinulo v čase, zda plní svou funkci, zda došlo k vybudování hlubokého vztahu a zda lze předpokládat trvalost manželského vztahu. Tato východiska pro posuzování žalobcovy opakované žádosti ani nebyla dostatečně reflektována při zjišťování skutkového stavu věci, zejména při pohovorech vedených s oběma manželi, které byly zaměřeny především na seznámení manželů, okolnosti uzavření sňatku a svatební obřad, a naopak téměř necílily na současný stav manželství a vzájemnou znalost

manželů. Mnohé ze závěrů žalovaného pak ani nemají oporu ve spisovém materiálu a není zřejmé, na základě jakých důkazů a úvah k nim žalovaný dospěl (zejména pokud šlo o absenci dlouhodobosti vztahu po uzavření sňatku, vzájemnou neznalost manželů, předstírání citů či ryzí účelovost manželství).

48. Žaloba tedy je důvodná a soud na jejím základě přistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. O vrácení věci žalovanému soud rozhodl podle § 78 odst. 4 s. ř. s. V dalším řízení bude žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
49. Soud přitom nepředjímá, jak má žalovaný o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza rozhodnout. Pokud i po komplexním zhodnocení skutkového stavu věci přetrvávají jeho pochybnosti o účelovosti manželství, může žalobce vyzvat k předložení dalších důkazních prostředků, například písemné komunikace zachycující delší, souvislý časový úsek či výpisu hovorů či videohovorů za delší období. Nabízí se také provedení nových pohovorů s oběma manželi, které budou zaměřeny na jejich vzájemnou znalost, vývoj vztahu, obsah konverzace a s tím související hloubku vztahu. Setrvá-li žalovaný u negativního způsobu vyřízení žádosti, pak v novém rozhodnutí uvede konkrétní skutkovou i právní argumentaci, při níž zohlední a přesvědčivě vypořádá také skutečnosti svědčící ve prospěch neúčelovosti manželství. Bude přitom mít na paměti, že závěr o účelovosti manželství musí být jednoznačně prokázán.
50. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nebyl v řízení úspěšný, právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Úspěšnému žalobci soud přiznal náhradu nákladů řízení v celkové výši 11 228 Kč. Tato částka sestává jednak ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč a jednak z odměny advokáta, kterou tvoří odměna za dva úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí a příprava zastoupení, žaloba) podle § 7, 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a dvě paušální částky po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Protože zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku 1 428 Kč odpovídající náhradě za tuto daň. Lhůtu k plnění stanovil soud v délce 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku s tím, že s ohledem na § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, užitý na základě § 64 s. ř. s., je žalovaný povinen náklady řízení nahradit k rukám zástupce žalobce.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Nejvyšší správní soud však kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 6. března 2023

Mgr. Marcela Uhříčková, v. r.
samosoudkyně